

**BELEIDSPLAN
PROTESTANTSE GEMEENTE GINNEKEN
2021-2025**

1. Inleidend - de plaats en de onschatbare waarde(n) van kerk-zijn	2
2. Contact en ontmoeting	4
3. Meeleven met elkaar	5
4. Feest: vieren en gedenken	7
5. Gemeenschap: delen	8
6. Jong en oud	9
7. Oecumene en klimaatverandering	10
8. Werkgever zijn en grond, geld en goed beheren	12

1. INLEIDEND - DE PLAATS EN DE ONSCHATBARE WAARDE(N) VAN KERK ZIJN

De protestantse Laurentiuskerk bepaalt al eeuwenlang het gezicht van Ginneken. Hoewel de kerk enigszins ter zijde staat, ontleent de Ginnekenmarkt haar karakter mede aan dit monumentale en fraaie bouwwerk. De afgelopen jaren is de Protestantse gemeente Ginneken zich meer bewust geworden van de betekenis die dit kerkgebouw en het erf waarop die kerk staat ook voor anderen heeft. En dat het niet alleen zinvol is maar ook leuk en inspirerend kan zijn om die betekenissen samen met anderen actief te verkennen en verdiepen. We hebben geoefend om daarin niet alleen open maar ook uitnodigend te zijn. Zo hebben wij in de afgelopen jaren veel de buitenwacht opgezocht, zodat de grenzen tussen binnen en buiten de kerk verder zouden vervagen. Gods Woord klinkt voor een ieder.

Het kerkgebouw en de plaats waar die kerk staat heeft vele gezichten. Die komen we op het spoor door de mensen die zich er op wat voor manier ook bij betrokken weten; ze blijken een stimulans om opnieuw te ontdekken wat het is om vandaag christelijke gemeente te zijn. Ontmoetingen, of ze nu doelbewust georganiseerd zijn of toevallig tot stand komen, zijn een vindplaats van wat er in het leven toe doet. Wat zich in ontmoetingen in en rond de kerk aandient *is* de samenleving waarin wij als geloofsgemeenschap een plek in willen nemen – waarin wij *kerk* willen *zijn*.

Het bewust innemen van de eigen plaats in de samenleving heeft zich door de Coronacrisis onbedoeld verdiept. Corona houdt niet halt bij de deur van de kerk; de wereld van kerkgangers is niet een andere dan die van niet-kerkgangers. Ook de overheidsmaatregelen die beheersbaarheid beogen en solidariteit vragen, dragen daar aan bij: zoals winkeliers, horeca en verpleeghuizen ermee te kampen hebben, zo lijdt ook de Protestantse gemeente Ginneken eronder. Naar lichaam en geest én financieel. Het laat zien dat er behalve verschillen tussen ‘binnen de kerk’ en ‘buiten de kerk’ ook nadrukkelijk overeenkomsten zijn.

In de periode 2021-2025 willen we de aandacht die we de afgelopen periode hebben gehad om de buitenwacht meer bij onze kerk en gemeente te betrekken wat verleggen naar de vraag hoe wij verder vorm willen geven aan *kerk zijn* in deze samenleving. In de ontmoeting met de ander wordt de vraag naar wie je zelf bent nog meer geaccentueerd. Dit staat centraal in de komende periode.

Bij het onderzoeken van wat onze missie kan zijn als kerk, willen we beginnen bij wat er nu al is en bij wat wij daarin als waardevol ervaren. Door Corona zijn we daar opnieuw oog voor gaan krijgen.

Wat is van waarde?

De protestantse Laurentiuskerk en het erf eromheen beschouwen wij als van onschatbare waarde. De waarde ervan is niet in geld uit te drukken en juist daarom de moeite waard om te koesteren. En oog te krijgen voor al die dingen in het leven die onbetaalbaar zijn en vaak ook kwetsbaar. We koesteren deze plek als een uitnodiging om de vraag te stellen wat er werkelijk toe doet.

Zo kunnen we ook om ons heen kijken. De positie van onze kerk nodigt uit om ‘waardierend’ te kijken naar de Ginnekenmarkt en het Markdal. Wat zien we om ons heen? Wat beleven mensen daar? Wat wij rond de Laurentiuskerk tegenkomen aan leven, kan op het spoor zetten van wat belangrijk is voor goed samenleven.

Rond de kerk: ontspanning en ontmoeting, economie en ecologie

We zien rond de kerk aspecten van de maatschappij waarin wij leven en kerk zijn. De Ginnekenmarkt is bijvoorbeeld een plek van ontspanning en ontmoeting. Een plek waar mensen vanuit stad en omgeving naar toe komen om elkaar te treffen. Tegelijk herinnert het woord 'markt' eraan dat de economie een belangrijke factor is in het samenleven.

Het Markdal als geliefd oord om te wandelen en te fietsen brengt eveneens de betekenis van ontspanning en vrije tijd in het vizier. De Mark verbindt Breda met de regio en met België. Ze is bovendien een graadmeter voor wat bovenlokaal en globaal het leven bepaalt. De wereldwijde klimaatverandering heeft directe gevolgen voor het lokale waterbeheer. Extreme weersomstandigheden hebben impact op het stroomgebied van 'onze' Mark; droogte heeft gevolgen voor drinkwatervoorziening en landbouw.

Als zeer symbolisch staat de Laurentiuskerk hier middenin. Zij zou een brugfunctie kunnen vervullen als plek waar deze leefwerelden van ontspanning en ontmoeting, economie en ecologie samenkomen. Hier hebben wij als kerkelijke gemeente een functie te vervullen.

Schatten van de kerk

Het kerkgebouw zelf, dat er zo onmiskenbaar als een kerk uitziet, heeft 'iconische' kwaliteit. Het gebouw verwijst naar betekenis en waarde die boven zichzelf uitgaat. Het maakt deel uit van een immens netwerk van kerken verspreid over Europa. Voor sommigen is het een kerk zoals je die bezoekt als je in Italië of Frankrijk op vakantie bent, vanwege het verstilde interieur soms ook met vergelijkbare impact. Dat deze kerk, net als vele andere in onze omgeving, genoemd is naar de diaken Laurentius is daarbij veelzeggend. Laurentius was geen lokale Brabantse heilige, maar leefde in Rome en droeg daar in de derde eeuw als diaken mee verantwoordelijkheid voor de armenzorg. Tegenover de toenmalige keizer betitelde Laurentius hen als de 'schatten van de kerk'. Het laat zien dat 'kerk' waarden vertegenwoordigt voorbij nationale grenzen en soms ook tegenover het domein van de politiek. De Laurentiuskerk is de lokale vertegenwoordiger van dat wereldwijde netwerk.

Open en uitnodigend

Kerk-zijn staat of valt met ontmoeting. Openheid voor de ander en wat zich aandient in het leven, hoort daarbij. Behalve open willen we ook een uitnodigende geloofsgemeenschap zijn.

De Laurentiuskerk en alles wat op en rond het kerkelijk erf gebeurt, biedt aanknopingspunten voor de vraag wat er toe doet in het leven. Met die vraag willen wij onze omgeving van dienst proberen te zijn. Niet omdat wij het antwoord al zouden weten, maar omdat het inspireert om dit soort vragen samen te stellen en omdat ze ons allen aangaan. De Laurentiuskerk als open en uitnodigende ontmoetingsplaats.

Dynamisch en duurzaam

In dit beleidsplan zetten we een volgende stap naar de kerk als een levendige, dynamische gemeenschap. Zij is niet defensief en 'smal', niet op zichzelf gericht, maar eerder een knooppunt in de samenleving, waar ieder die er komt haar of zijn missie op het spoor kan komen.

De kerk, het erf en de gebouwen zijn plaatsen waar je elkaar ontmoet, waar je verbeelding geraakt wordt, waar je op ideeën komt en waar je in aanraking komt met sociale activiteit. De kerk is beschikbaar voor culturele en artistieke activiteiten die creativiteit, expressie en schoonheid bevorderen. In veel gevallen betekent dit ook het aanboren van nieuwe inkomstenbronnen.

Ondernemend en verbindend

Want de kerk moet niet alleen sociaal, maar ook financieel duurzaam zijn. De onderdelen van het kerk-zijn die inkomen genereren moeten steeds meer de kosten dekken van die onderdelen die het in zichzelf waard zijn om plaats te vinden. Het is dan ook de moeite waard om binnen en buiten de kerk mensen te mobiliseren om deze waarden voor de lange termijn te bestendigen door de kerk en het kerkelijk erf te bewaren voor de toekomst.

De grenzen tussen de (Ginneken)markt en het kerkelijk erf zijn ook in dit opzicht vloeiend. Want van een kerkelijke gemeenschap vandaag wordt ondernemerschap gevraagd. Als we daadwerkelijk gestalte willen geven aan dit beleidsplan en verder willen bouwen aan de duurzame gemeenschap die de kerk is, zullen we in dit opzicht stappen moeten zetten.

De unieke positie van de Laurentiuskerk kan daarbij ingezet worden om verschillende werelden bijeen te brengen. Op het kruispunt van ontspanning door horeca in een stadse omgeving en de ontspanning van vrije tijd in de natuur staat de kerk. Hier kan een dimensie van verdieping aan de dagelijkse beslommeringen worden toegevoegd. Dit kan door de verschillende werelden elkaar te laten ontmoeten. De Ginnekenmarkt en de Mark raken elkaar op het kerkelijk erf. Het is aan ons om deze werelden elkaar te laten ontmoeten en te bevragen.

In de volgende hoofdstukken lichten we een aantal kwaliteiten van onze gemeente uit. Wie zijn we nu al en welke kracht gaat daarin schuil? Welke waarden willen we versterken? Welke kansen zijn er? En welke factoren zullen in de nabije of iets verdere toekomst impact hebben op het kerk zijn op deze plaats?

2. CONTACT EN ONTMOETING

In contact komen met de ander, ervaringen delen - zowel blijde als droevige -, het gevoel hebben erbij te horen. Maar ook de mogelijkheid hebben om je hart te kunnen luchten of meningen en ideeën uit te wisselen. Dat is wat we allemaal op z'n tijd hard nodig hebben. Het zijn aspecten van het mens zijn waar we als kerk ruimte voor willen bieden.

Ontmoeting ontstaat als we zorgen dat er een veilige omgeving is, een omgeving waar er ruimte is voor een ieder om zichzelf te zijn en waar het contact niet wordt opgelegd.

Koffiedrinken op zondag

Een belangrijk, wekelijks moment waarop ontmoeting gestalte krijgt, is het koffiedrinken na afloop van de kerkdienst op zondagmorgen. De setting is ongedwongen: er zijn tafels om aan te zitten, maar ook plekken om te staan, er is de mogelijkheid om rond te lopen of juist langer op een plek te blijven. Gastvrijheid staat hier geheel ten dienste van een open sfeer waarin ook gasten zich welkom weten. Het ritueel van het koffiedrinken laat zich goed uitbreiden met een aansluitende lunch. Ontmoeting wordt op die manier ook een samen delen in het goede van de aarde.

Onder invloed van het vorige beleidsplan 'Openheid en verbinding' zijn we de mogelijkheden van samen eten meer gaan beseffen. Op momenten dat de Coronamaatregelen dat toestonden, bleek een (eenvoudige) maaltijd op zondag van grote toegevoegde waarde.

Koffiedrinken op woensdag

In dezelfde lijn staat het koffiedrinken, eens in de maand, op woensdagmorgen van 10-12 uur. Het moment en de locatie (gemeenschapshuis Mariëndal) vormen een laagdrempelige gelegenheid voor

ontmoeting. 'Openheid' staat hier voorop; kerkelijke identiteit heeft hier geen andere gestalte dan gastvrij zijn en ontmoeting mogelijk maken.

In de afgelopen periode is geprobeerd deze (succesvolle) praktijk verder uit te bouwen. Aanleiding daarvoor was het gegeven dat 10 uur voor sommige, met name oudere belangstellenden een te vroeg tijdstip blijkt te zijn. Daarom is gedurende een korte periode geëxperimenteerd met een samenkomst op donderdagmiddag. Dit nieuwe moment voor (maandelijkse) ontmoeting leek ook een kans om het contact aan te halen met gemeenteleden die om wat voor reden ook op afstand zijn geraakt. De ervaring leerde dat het opstarten van zo'n nieuwe praktijk actieve en doelbewuste inspanning vraagt. Het helpt als mensen persoonlijk worden uitgenodigd en dat het contact ook daarna wordt onderhouden. Een nieuwe gewoonte ontstaat niet vanzelf.

Tot nu toe richt de uitnodiging voor het koffiedrinken, ook op woensdagmorgen, zich vooral op gemeenteleden.

Andere vormen van contact en ontmoeting

In de komende periode moeten we onszelf de vraag stellen of er meer mogelijkheden zijn om contacten en ontmoetingen tussen gemeenteleden onderling en de bezoekers van Ginnekenmarkt en de Mark te intensiveren. In de afgelopen periode is contact gelegd met de Vereniging Markdal om elkaar beter te leren kennen en om nieuwe initiatieven te ontplooien. Het tijdloze aspect van de kerk kan leiden tot reflectie en verdieping waar zowel gemeenteleden als verenigingsleden tot nieuwe inzichten komen.

De braderie waar met name de Ginnekenmarkt een ontmoetingsplaats van horeca en ondernemingen is, is nog teveel een activiteit buiten de muren van het kerkelijk erf. Ook hier de poorten openen om ruimte te bieden voor reflectie en verdieping bieden mogelijkheden voor de gemeente als gastvrouw.

De verschillende groepen die Mariëndal inmiddels als onderdak voor hun activiteiten hebben ontdekt, zijn nog grotendeels vreemden voor elkaar. Ook hier kan de gemeente als gastvrouw en verbinder faciliterend optreden om nieuwe contacten en ontmoetingen mogelijk te maken. De gemeente heeft daar in de loop der tijden veel instrumenten voor aangereikt gekregen.

3. MEELEVEN MET ELKAAR

Meeleven met elkaar heet in de kerk vanouds 'pastoraat'. Dat is een kostbaar woord omdat het verwijst naar Jezus als goede herder (pastor), en naar 'herders' die in zijn naam omzien naar anderen, of die anderen nu bekenden of onbekenden zijn.

Tegelijk leidt het woord pastoraat ook gemakkelijk tot blikvernauwing. Bijvoorbeeld tot de gedachte dat het alleen ambtsdragers zijn die er zorg voor dragen. Dan is van pastoraat alleen sprake als een ouderling of predikant op bezoek is geweest.

Ook kan het etiket pastoraat, juist in een beleidsplan, ons onbedoeld voorbij doen zien aan wat er feitelijk al gebeurt. Een uitspraak als 'We moeten meer aan pastoraat doen' ontnemt gemakkelijk het zicht op veel vormen van zorg en aandacht die er al zijn.

Hierboven, onder 'contact en ontmoeting' is al het koffiedrinken genoemd. Meeleven begint vaak met een luisterend oor: weten hoe het met de ander gaat. Ook rond de kerkdiensten zijn er dikwijls momenten van elkaar op de hoogte houden. Ook in werkgroepen of in bijvoorbeeld de cantorij

wordt er onderling met elkaar meegeleefd. Het laat zien dat we er in onze gemeente in feite een 'brede' opvatting van pastoraat op na houden. Iedereen kan meeleven met een ander.

Hieronder gaat het om de doelbewust georganiseerde vormen van meeleven in onze gemeente. Structuren, rituelen, aangeleerde gewoontes en afspraken kunnen helpen om het meeleven met elkaar op de lange termijn te stimuleren of verdiepen. Ze kunnen er bovendien aan bijdragen dat niet alleen wie elkaar al kennen, maar ook wie elkaar nog niet kennen naar elkaar kunnen omzien.

Kerkelijk huisbezoek

Een andere illustratie van de brede opvatting van pastoraat in onze gemeente is de jarenlange traditie om gemeenteleden van tachtig jaar en ouder te bezoeken rond hun verjaardag. Aanvankelijk gebeurde dat onder de naam 'vriendschappelijk huisbezoek', momenteel onder de naam 'kerkelijk huisbezoek'. Het bezorgen van een bloemetje is tegelijk een moment van contact en kan een ontmoeting inluiden. Het biedt gelegenheid om de eenvoudige vraag te stellen 'hoe gaat het?' Zo'n open vraag is een uitnodiging om te laten delen in het eigen leven. Hier kan het meeleven met elkaar dat wij als gemeenschap belangrijk vinden gestalte krijgen. Hoe, dat zal in elke situatie anders zijn.

Telefonisch contact

Door de beperkingen vanwege Corona hebben we ontdekt dat ook telefonisch contact een goede manier is om met elkaar mee te leven.

Kerkbalans

De jaarlijkse rondgang langs de leden van de gemeente door vele vrijwilligers is in veel gevallen het enige contact dat er is tussen de ingeschreven leden en de gemeente. Hieruit komen soms goede kortstondige contacten voort, maar zijn soms ook bron van vervreemding en afstand. Uit de actie blijkt in ieder geval dat het moeilijk is om minder of meer betrokkenen bij de kerk en haar gemeente te bereiken. Sommige leden weten wij zelfs bij deze actie niet te bereiken. Dat leidt tot gevoelens van onmacht, omdat wij te weinig inzicht kunnen krijgen in wat hen beweegt. Juist deze leden zouden een bron van inzicht en mogelijk zelfs vernieuwing kunnen opleveren als wij in staat zouden zijn hen beter te bereiken en te bevragen.

Zo zijn er in de loop van de tijden vormen gevonden om tot ontmoeting en contact te komen die in meer of mindere mate succesvol zijn, maar geven tevens te denken over hoe wij tot nieuwe vormen moeten komen om de schat die aan de kerk is toevertrouwd beter te kunnen bereiken. Hierin schuilt een opdracht voor de komende tijd.

4. FEEST: VIERN EN GEDENKEN

Feesten vormen het hart van kerk zijn. Door de grote feesten te vieren – Pasen, Pinksteren, Kerst – worden wij de gemeenschap die we zijn. Ze houden ons bij de les, bepalen ons bij fundamentele waarden en zaken, geven structuur en samenhang die ons uittilt boven het alledaagse. Bovenal wordt in deze feesten Jezus Christus opnieuw middelpunt en dragende kracht van onze gemeenschap. Meer dan wat ook brengen ze ons bij het mysterie van wat wij geloven: in het daadwerkelijk vieren wordt de opstanding van Christus werkelijk in het heden. Het gedenken van zijn dood en opstanding is het hart van het feest.

Feest vieren doe je samen. Daar hoort ook de voorbereiding bij (veertig dagen voor Pasen, advent voor Kerst), de entourage van het kerkgebouw, het licht en de kaarsen, de aankleding, de muziek, de verdieping en bezinning, aandacht voor het goede van het leven en voor wat het goede bedreigt. Feest vieren zien we in het spoor van de bijbelse overlevering en Jezus als een opdracht. Feest is er niet als vanzelf. Als we de verantwoordelijkheid voor het feest laten liggen, dreigt het (samen)leven al snel eendimensionaal te worden. Werk, geld en de andere zorgen van alledag krijgen dan de overhand.

Als een afgeleide van Pasen koesteren we daarom elke zondag (de ‘dag des Heren’) als een *feestdag*. Daar zijn allerlei woorden en waarden mee verbonden: vrijheid, rust, vrede, geschenk, voldoening, overvloed, solidariteit, zingeving, verandering, gerechtigheid. In het feest stellen we onszelf beschikbaar om opnieuw te ontdekken en ervaren wat goed is en wat er werkelijk toe doet.

Het vieren van feesten met inhoud is geen vanzelfsprekendheid, maar een bewuste keuze. De kerk is daarin niet uniek, maar we staan wel voor een bijzondere opgave, waar we ook onszelf telkens bij moeten bepalen.

Terwijl de kerk vanouds een gemeenschap is die dóór de tijd heen onderweg is, hebben in de huidige cultuur groepen steeds meer een tijdelijk en vaak ook eenmalig karakter. Een groep is dan groep voor de duur van een *event* of festiviteit. Aan de ene kant hebben we daar raakvlakken mee. Als gemeente zijn wij open naar gasten, ieder die dat wil kan meedoen aan de feesten. Tegelijk reikt de uitnodiging verder dan het eenmalige en is het ons te doen om een *feestcultuur* en het telkens opnieuw samen vieren. In de lange adem schuilt kracht. Veerkracht ook, saamhorigheid. Feest vieren is voor de kerk een *way of life*.

Hoe kunnen we die kracht beter voor het voetlicht brengen? Zijn we ons er voldoende van bewust dat die kracht in ons leeft en zijn werk doet? Bij geestkracht wordt vaak aan iets spontaans en direct gedacht, maar is de lange adem niet óók geestkracht? De discipline waarmee wij de feesten vieren, daarvoor een gebouw beschikbaar houden, ons voeden met wat van waarde is, stelt die ons niet juist in staat om dienstbaar te zijn aan anderen? Aan wat zij op hun levensweg te vieren of te gedenken hebben? Om mét hen blij te zijn of te rouwen? Om mee te leven met het kleine en het grote dat zich in de samenleving aan ons voordoet? Zijn we voldoende trots op dit ‘religieuze erfgoed’?

Die vragen staan ook in de komende periode centraal. Geven wij onszelf en anderen voldoende de ruimte om (mee) feest te vieren? Roepen wij elkaar en anderen voldoende op om de vierdagen te vieren?

5. GEMEENSCHAP: DELEN

Onze levens zijn deelbaar. Dat gegeven is de basis voor gemeenschap in elke tijd opnieuw. Er valt iets te delen, en niet alleen als het je goed gaat of vóór de wind. Het doorslaggevende signaal voor ons besef van wat gemeenschap is, is dat Jezus zijn leven deelde met zijn vrienden, zelfs toen hij wist dat hij veel te lijden zou krijgen en moest sterven. Door eenvoudigweg een stuk brood te nemen, God daarvoor te danken, het te breken en met hen te delen, legde hij een nieuwe grondslag voor gemeenschap over grenzen heen van afkomst en etniciteit, van arm en rijk, van vriend en vijand. En hij gaf het signaal dat wij in verbondenheid met hem in goede en in kwade dagen onze levens met elkaar kunnen delen. Toen Jezus na zijn dood opnieuw verscheen aan zijn vrienden en wéér het brood met hen deelde, wisten zij dat elkaar laten delen in wat jou gegeven is of ten deel valt, een nieuwe toekomst opent, voorbij lijden en dood.

De verhalen en de tekenen van Pasen zijn een bron van hoop. Ze voeden onze gemeenschap, die zich in het spoor van Jezus steeds vernieuwt: wij danken voor de gaven ons van dag tot dag geschonken en stellen onszelf mét die gaven beschikbaar in zijn dienst. Die beschikbaarheid blijft niet beperkt tot de kerkdienst, maar is een dienst in en aan deze wereld. Ze kan tot uitdrukking komen in ontmoetingen en solidariteit dichtbij en verder af.

Gelijkwaardigheid

Diaconie is vanouds een van de gestalten van een delende christelijke gemeenschap. Daarbij gaat het om solidariteit met hen die het niet voor het kiezen hebben. ‘Armenzorg’, zoals diaconie ook wel werd genoemd, kon daarbij nogal eenzijdig uitpakken en de verschillen tussen arm en rijk juist accentueren of zelfs bevestigen. Zeker als die ‘zorg’ neerkomt op het uitdelen van rijkdom en overschotten ontstaat al snel een ongelijke positie tussen gever en ontvanger. Hoe je voor meer gelijkwaardigheid kunt zorgen in de relatie is een vraag die wij meenemen de komende jaren. In een christelijke opvatting van gemeenschap doen ieders gaven ertoe. Misschien kan dat een leidraad zijn op deze weg. Ook wie ogenschijnlijk niets heeft, heeft iets te bieden wat van waarde is. Daar oog en oor voor krijgen vraagt soms uithoudingsvermogen – onrecht en verdriet mee uithouden kan tegelijk ‘geven’ en ‘ontvangen’ zijn.

Samenwerking

Lokaal werkt de diaconie nauw samen met o.a. de Voedselbank Breda. Al langer is er een band met diaconaal centrum het Annahuis, waar jarenlange expertise is met het opvangen van dak- en thuislozen en het omzien naar elkaar in de buurt. Verder wordt er samengewerkt met de diaconie van de Protestantse gemeente Breda.

Voor vormen van solidariteit op grotere afstand (landelijk, wereldwijd) sluit de diaconie zich bij voorkeur aan bij projecten van Kerk in Actie en andere erkende organisaties.

Leren van anderen

“Aan de vruchten herkent men de boom.” Deze uitspraak wordt door iedereen erkend en geldt zo ook de kerk. Echter, dit geldt zeker niet alleen voor gemeenteleden. Als gemeente kunnen wij leren van het delen en samenwerken van anderen. Niet altijd hebben zij dezelfde vormen als die wij kennen of gewoon zijn. Het kennismaken met anderen en de vormen waarmee zij werken kan ons verrijken. In de komende periode willen wij een forum bieden aan organisaties en groepen om ons te inspireren, zodat ook wij tot nieuwe vormen van delen en samenwerken kunnen komen.

6. JONG EN OUD

Net als onze samenleving vergrijst onze gemeente in rap tempo. Zoals jongeren geen aansluiting vinden bij een samenleving die wel 'van de ouderen' lijkt te zijn - door hen bedacht, opgebouwd en beheerd – zo geldt dat ook voor de kerk. Tegelijk is het de verantwoordelijkheid van de oudere generaties om duurzame ruimte te maken voor de jongeren, om de kerk zó te verbeelden dat een nieuwe generatie op haar beurt een plaats in kan nemen en verantwoordelijkheid op zich kan nemen voor het goede samenleven.

In de maatschappij zijn jong en oud (mede)*burgers*, met alles wat daarin besloten ligt aan vragen naar solidariteit en verantwoordelijkheid voor elkaar. Maar hoe zien we elkaar in de kerk? Wat is een gezamenlijke noemer bij alle maatschappelijke en culturele verschillen die er ook zijn? Het laat zich vermoeden dat de nieuwe generatie een andere toekomstverwachting heeft – persoonlijk en voor het samen leven op deze aarde – dan de oudere en dat kan voor een flinke kloof zorgen. Zou het helpen om elkaar, jong en oud, als mede-erfgenamen te zien? Mede-erfgenamen van het (onzichtbare) koninkrijk van de hemel, en wat daar in voor het samen leven besloten ligt aan hoop, vertrouwen, liefde.

Het zoeken naar gezamenlijke noemers die helpen om zowel de verbinding als de verschillen tussen jong en oud bespreekbaar te maken, zien we als een belangrijke opgave.

Gesprek

We streven ernaar *gesprek* op gang te brengen over goed samen leven op deze aarde. Hoe ziet zo'n gesprek er uit? De sfeer is open én uitnodigend. Er is volop ruimte voor de eigen belevingswereld én het zal om de inhoud gaan: wat is van waarde? Welke waarden doen ertoe in de kerk van nu en in de kerk van de toekomst? Kunnen we dromen dromen? Er zijn maatschappelijke waarden en er zijn waarden die aan het koninkrijk van de hemel verbonden zijn. Hoe verhouden die zich tot elkaar? In dit gesprek is de kerk, met haar eeuwenlange traditie én voortgaande hervorming, zelf gespreksgenoot: om kritisch bevraagd te worden en om kritische vragen te stellen; aan onszelf, aan wie ons voorgingen en aan de maatschappij, zoals die was en zoals die is en waarin wij een plek innemen.

Belangrijke voorwaarde voor zo'n veelzijdig gesprek en de voortgang ervan zijn veiligheid en nieuwsgierigheid. Er moet ruimte zijn om vanuit de eigen belevingswereld te verkennen en te ontdekken wat belangrijk is en hoe je daar persoonlijk in betrokken bent.

Eerste stap: wat houdt je bezig?

De eerste stap die gezet moet worden is om de jonge mensen aandacht te geven vanuit de kerk, hen te zien en te delen in hun zoektocht. En hen tegelijk perspectieven aan te reiken die *gesprek* mogelijk maken. Verhalen die hen mogelijk doen beseffen dat de 'kerk' ook van hen is. Dat jongeren niet alleen staan met hun vragen – dat de kerk ook een solidair verband is.

Startvraag: wat houdt je bezig? Het persoonlijke contact waarin deze vraag gesteld wordt, kan gelegd worden door mensen in de gemeente die affiniteit hebben met de zoektocht van jongeren én maatschappelijke thema's, door de predikant of door anderen met talent voor gesprek. Het vereist maatwerk en een kleinschalige aanpak. Ruimte en tijd om 'kerk' te ontdekken als iets waar je invulling aan geeft met wat je zelf in huis hebt aan vragen en gaven. Ook dit: 'dienen' ontdekken als iets eigentijds waar je als persoon-in-wording in betrokken bent.

Actiepunten

1. Aandacht en tijd geven aan jonge mensen door persoonlijk contact te leggen (door gemeenteleden en/of predikant – ‘feeling’ met de eigen vragen van jongeren is belangrijk). De vraag ‘wat houd je bezig?’ biedt in principe aanknopingspunten voor vervolg.
2. Jonge mensen ruimte geven om elkaar te ontmoeten en samen activiteiten te ontwikkelen.
3. Actief luisteren naar wat jongeren van de samenleving en van de kerk verwachten en onderzoeken hoe zij op hun wijze kunnen ‘dienen’. Jongeren dus altijd ook als individu blijven zien.
4. Jonge mensen betrekken in vormen van vieren (zingen, musiceren), bijvoorbeeld Taizé-achtige vespers.
5. De kloof verkleinen tussen jong en oud. De kansen grijpen om jongeren en ouderen met elkaar in contact te brengen, bijvoorbeeld in een project rond een bepaald thema.

7. OECUMENE EN KLIMAATVERANDERING

Het woord ‘oecumene’ duidt oorspronkelijk ‘de bewoonde aarde’ aan. In de twintigste eeuw is het gebruikt om er het wereldwijde christendom (over de grenzen van kerken en geloofsgemeenschappen heen) mee aan te duiden. Ook onze gemeente participeert sinds jaar en dag in de beweging die toen op gang is gekomen. Zo doen we mee in de lokale Raad van Kerken en werken geregeld samen met de Rooms-Katholieke buurparochie.

Onbedoeld heeft echter de oude betekenis van *oecumene* nieuwe actualiteit gekregen. Door de klimaatverandering, die onlosmakelijk verbonden is met hoe mensen deze aarde bewonen, krijgt het woord oecumene haar oorspronkelijke dimensie in alle hevigheid terug. Maar nu ook als een vraag: hoe zullen we de aarde bewonen? Dat is een vraag die kerken en gemeenten raakt, maar daar tegelijk bovenuit gaat, omdat klimaatverandering ál het leven raakt.

Lokale bewoonde aarde

Welke rol de kerk of een lokale gemeente als de onze kan spelen weten we nog niet. Lokaal zal altijd ook globaal zijn, want de impact van klimaatverandering zal op termijn dusdanig zijn, dat ze onze gedeelde leefomgeving zal beïnvloeden. Dan gaat het over watervoorzieningen (b.v. droogte of juist hoge waterstanden), extreme weersomstandigheden, veranderende voedselvoorzieningen, gezondheid, ander grondstofgebruik, andere mobiliteit en wellicht de toestroom van klimaatvluchtelingen. (Of zal Nederland op lange termijn te laag liggen om nog aantrekkelijk te zijn voor vluchtelingen?) De vraag ‘hoe zullen we de aarde bewonen?’ zal ons de komende decennia blijvend begeleiden, ook lokaal.

Solidariteit

De transitie naar een duurzame samenleving zal de vraag naar solidariteit (dichtbij en veraf) gewild en ongewild tot een belangrijke kwestie maken. Vergelijkbaar met hoe nu Corona-maatregelen, die gericht zijn op solidariteit, zelf voortdurend tot bron van onenigheid worden. Ook omdat die maatregelen telkens op basis van ‘nu’ beschikbare en dus voorlopige kennis genomen moeten worden. Wat zal in een dergelijke onzekere, zoekende samenleving de bijdrage zijn van onze lokale christelijke gemeenschap? Welke aanknopingspunten zien we voor een bestendige spiritualiteit? Welke waarden komen ons vanuit onze traditie voor als waarden om te koesteren? En hoe doen we dat? We stellen opnieuw de vraag: wat is onze missie?

Op zoek naar onze missie

De vraag naar onze missie stellen we langs verschillende wegen.

1. We streven ernaar om in wat er nu al is, dát aan te wijzen wat in de context van klimaatverandering van betekenis is en zal zijn.
Dat loopt uiteen van de Bijbelse bronnen en het vieren van de liturgie tot het gemeenschapsleven: wat doet er toe bij het beantwoorden van de vraag 'hoe zullen we de aarde bewonen?'
2. We zoeken in onze omgeving partners om de vraag 'hoe zullen we de aarde bewonen?' van alle kanten te belichten. 'Oecumene' is een brede aangelegenheid, die alle levende wezens omvat – wie nu leven en wie na ons komen. Samen optrekken en met elkaar meeleven is een voorwaarde én een bron van inspiratie om de vraag naar onze missie te stellen.
3. De Laurentiuskerk, Mariëndal en onze begraafplaatsen maken de aardse *plek* van de kerk zichtbaar. Hier vinden ontmoeting, discussie, gedenken, verdieping en spiritualiteit een plaats. Hoe komt in die aardse gestalten onze missie tot uitdrukking?

8. Werkgever zijn en geld en goed beheren (college van Kerkrentmeesters)

Binnen de Kerkenraad, die als geheel verantwoordelijk is, zijn het de Kerkrentmeesters die in het bijzonder zijn belast met het zijn van werkgever en het beheer van grond, geld en goederen. Zij ontwikkelen beleid voor een gezonde financiële positie, zodat de gemeente zich kan toeleveren op al hetgeen in dit beleidsplan is verwoord.

Kerkelijk onroerend goed

- Monumentale Laurentiuskerk
- Kerkhof Oud Ginneken
- Monumentale kosterwoning
- Gemeenschapshuis Mariëndal met terras
- Romenyhuis en appartement
- Pastorie
- Terrein aan de Duivelsbruglaan Breda
- Begraafplaats De Bieberg

Het onroerend goed is beschikbaar voor gebruik door en verhuur aan gemeentelieden en aan derden op basis van door de Kerkenraad en het College van Kerkrentmeesters vastgestelde criteria en tarieven.

Het is het permanente streven van het College van Kerkrentmeesters om dit bezit goed en duurzaam te onderhouden om invulling te kunnen geven aan de uitgangspunten van dit beleidsplan.

De exploitatie van Begraafplaats Bieberg en Kerkhof Oud Ginneken zijn uitbesteed aan Stichting Begraafplaatsen en Crematoria voor westelijk Noord-Brabant (Zuylen). Het onderhoud van Kerkhof Oud Ginneken wordt in eigen beheer door de PGG uitgevoerd.

Personele invulling

De huidige *predikant* is tot 2022 voor 80% in dienst, waarna dit terugvalt tot 70% als de financiële situatie daar aanleiding toe geeft. Het streven blijft een 100% aanstelling te realiseren.

De functies van *Koster en Beheerder* zijn bij verschillende personen ondergebracht, waarbij de koster de zorg heeft voor alles wat betreft de erediensten, kerkelijke begrafenissen, burgerlijke huwelijken en overige kerkelijke activiteiten in de kerk.

De beheerder heeft de zorg voor het onderhoud van alle gebouwen en buitenruimten en de verhuur en horeca-exploitatie van Mariëndal.

De *organist* heeft een deeltijdcontract voor onbepaalde tijd.

Financiële ontwikkeling

Een belangrijke inkomstenbron zijn de jaarlijks door de leden bijeengebrachte vrijwillige bijdragen. Vergrijzing van ons ledenbestand neemt substantieel sneller toe dan het landelijk gemiddelde op PKN niveau. Dit is een zorgelijke (overigens niet te stoppen) ontwikkeling. Vooral senioren leden zijn veel vaker trouwe bezoekers van kerkelijke activiteiten en leveren ook een financieel ruimhartige bijdrage. Mede hierdoor is het van belang om in samenspraak met de diverse gremia van onze kerkelijke organisatie nadrukkelijk stil te staan bij een duurzame en dynamische ontwikkeling op het gebied van religie, cultuur en sociaal ondernemerschap.

Zoals eerder in dit beleidsplan is aangegeven moeten de onderdelen van het kerk-zijn die inkomen genereren steeds meer de kosten dekken van die onderdelen die het in zichzelf waard zijn om plaats te vinden.

Het continu bewaken van de actuele financiële positie in relatie tot de begroting en de meerjarenbegroting is noodzakelijk om waarborgen te scheppen die de uitgangspunten van dit beleidsplan kunnen waarborgen.